

Pemikiran Mohd Yusof Othman Dalam Sains Tauhidik Ke Arah Membangunkan Tamadun Melayu

Hazwani Che Ab Rahman¹, Abdul Latif Samian², Nazri Muslim³

^{1,2}Institut Alam dan Tamadun Melayu (ATMA), Universiti Kebangsaan Malaysia.

³Pusat Citra Universiti, Universiti Kebangsaan Malaysia.

Progres Artikel

Diterima: 18 Ogos 2016

Disemak: 3 Mac 2017

Diterbit: 13 Jun 2017

*Corresponding Author: Hazwani Che Ab Rahman, Institut Alam dan Tamadun Melayu (ATMA), Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor, Malaysia.
Email:
Hazwani_cheabraham@yahoo.com

Abstrak: Sains memainkan peranan utama untuk mencipta teknologi bagi kemajuan negara dan menjadi antara salah satu teras kepada pembentukan tamadun manusia. Tamadun Barat telah mengolah ilmu sains yang diperoleh daripada tamadun-tamadun sebelumnya terutamanya tamadun Islam menjadi sains yang sekular dan liberal. Usaha pengembalian sains ke tempatnya perlu dijadikan suatu tanggungjawab yang harus dipikul oleh para ilmuan. Usaha-usaha ini memerlukan rujukan pemikiran tokoh yang berusaha memikirkan suatu penyelesaian ke arah membangunkan sains mengikut kehendak dan pandangan agama Islam. Justeru, tokoh ilmuan Muslim Melayu yang telah lama bersara yang menyumbang dalam usaha mengintegrasikan sains dan agama diketengahkan dalam kajian ini untuk menonjolkan pemikiran dan usaha beliau dalam membangunkan sains dalam kerangka agama Islam sebagai suatu usaha ke arah membangunkan tamadun Melayu yang menepati citarasa dan kehendak agama. Mohd Yusof yang telah mempertahankan penggunaan Bahasa Melayu dalam pendidikan dan mempopularkan “Sains Tauhidik” adalah antara ilmuan yang telah memberikan buah fikiran melalui penulisan, penyampaian lisan dan pelbagai aktiviti kemasyarakatan. Usaha Mohd Yusof yang membangunkan pendekatan sains Tauhidik dan mempertahankan penggunaan bahasa Melayu dalam pendidikan adalah untuk memperkasakan tamadun Melayu yang berilmu dan dalam masa yang sama patuh kepada segala kehendak dan aturan Islam .

Kata kunci: Islam, pemikiran Mohd Yusof, Sains Tauhidik, Tamadun Melayu.

Pengenalan

Ilmu penting kepada manusia untuk membentuk dan mengarah kepada kehidupan yang lebih sempurna. Manakala sains adalah suatu bidang ilmu yang menggalakkan aktiviti penyelidikan untuk menghasilkan pelbagai penciptaan dan penemuan baru dari pelbagai sudut seperti pertanian, perubatan dan komunikasi untuk membantu manusia menjalani kehidupan seharian dengan lebih mudah, cepat dan selesa. Manfaat yang diperoleh manusia melalui sains menggalakkan lebih banyak penemuan baru dilaksanakan. Menurut Mohd Yusof (2014a) sains adalah bidang ilmu yang berhubung rapat dengan keagamaan dan melaluinya kita mampu memahami kehebatan alam ciptaan Tuhan. Malah di dalam al-Quran terdapat ayat-ayat yang menerangkan fenomena alam yang boleh difahami melalui pendekatan sains. Mohd Yusof adalah antara ilmuan yang sentiasa menghubungkan sains dengan Penciptanya supaya sains berada dilandaskan yang diterima oleh Islam sebagai

agama yang syumul melalui panduan yang telah diterangkan dalam al-Quran dan al-Hadith. Insan-insan sebeginilah yang kita perlukan sebagai usaha untuk melahirkan generasi Ulul Albab dengan sifat-sifat yang telah digariskan melalui Al-Quran. Menurut Mohd Asri (2008) Ulul Albab ini merujuk kepada golongan yang memiliki akal dan kefahaman yang matang sehingga mampu membuat penilaian yang tepat. Kemuncaknya mereka akan menemui hakikat kebenaran yang menyelamatkan kehidupan mereka di dunia dan akhirat. Generasi Ulul Albab perlu dijadikan suatu cita-cita oleh masyarakat kerana insan-insan sebegini diperlukan untuk memperbaiki, menegur dan mewujudkan suasana yang harmoni dalam segala aktiviti manusia supaya seiring dengan tuntutan agama.

Ilmu sains yang berfungsi dalam menerangkan kejadian-kejadian yang terbentuk di alam ini menjadi suatu alat yang sangat penting bagi menjamin manusia hidup dalam keadaan teratur serta memahami sebab musabab kepada segala perkara atau kejadian yang

berlaku disekeliling mereka. Ilmu sains merupakan suatu yang dipandang tinggi oleh mereka yang sedar untuk membentuk kehidupan mereka lebih terarah. Ilmu sains berfungsi sebagai suatu alat untuk mencipta teknologi bagi kemajuan negara dan menjadi suatu jaminan kepada pembangunan tamadun Melayu. Oleh kerana sains yang ada pada hari ini diterima mengikut fahaman yang dibentuk oleh Tamadun Barat yang liberal, sekular serta ilmu yang dirangka dan disebar berasaskan sifat dan keperibadian kebudayaan Barat, maka usaha pengembalian sains ke tempatnya melalui wahana agama Islam perlu dijadikan suatu tanggungjawab yang wajib dipikul oleh para ilmuwan. Justeru usaha-usaha mengembalikan sains kepada kerangka Islam daripada sistem sekular yang mengeneipkan peranan Tuhan memerlukan kepada rujukan pemikiran tokoh yang membangunkan sains mengikut kehendak dan pandangan agama Islam melalui agenda pengislaman ilmu. Pengislaman ilmu adalah suatu usaha yang telah dicadangkan oleh Syed Muhammad Naquib Al-Attas dan seterusnya diikuti oleh Ismail al-Faruqi yang menyediakan gerak kerja pengislaman ilmu yang lebih tersusun. Idea pengislaman sains telah dibentang dan dibincangkan dalam Persidangan Dunia Pendidikan Islam pertama yang telah diadakan di Mekah pada April 1977. Syed Muhammad Naquib al-Attas telah membentangkan makalah utamanya yang bertajuk *Preliminary Thoughts on the Nature of Knowledge and Definition and Aims of Education*. Bagi memastikan gagasan pengislaman ilmu bergerak maju, persidangan dunia yang seumpamanya telah terlaksana pada tahun 1980 di Islamabad, 1981 di Dhaka, 1982 di Jakarta, 1985 di Mesir, 1990 di Amman, dan 1996 di Capetown.

Perkembangan sejarah yang berlaku di Barat telah melahirkan pelbagai ideologi yang asing buat Islam seperti sekularisme yang menyumbang kepada keterpisahan antara sains dan agama. Pemisahan antara teologi dengan falsafah tabii yang terjadi di Eropah Barat pada sekitar 1800M telah membawa kesan yang amat mendalam terhadap falsafah setiap bidang ilmu pengetahuan (Abdul Latif, 1999). Inilah yang membimbangkan pemikir-pemikir Islam yang sedar tentang kepincangan ini sehingga mereka memikirkan keperluan kepada satu proses yang mampu mengembalikan mereka kepada ajaran Islam yang sebenar. Sains yang bertepatan dengan lunas-lunas yang telah digariskan oleh Allah melalui kitab junjungan mulia mampu menyaingi dan menandingi sains yang terhasil daripada logik akal semata-mata. Justeru itu, kajian ini membincangkan pemikiran seorang ahli sains Melayu yang telah bersara yang berusaha membangunkan sains mengikut kehendak agama melalui proses pengislaman ilmu dengan pendekatan sains Tauhidik. Beliau adalah Mohd Yusof Othman yang menjadi antara insan penting dalam dunia pendidikan

sains di Malaysia.

Latar Belakang Mohd Yusof Othman

Yusof Othman bukanlah satu nama yang asing dalam dunia pendidikan peringkat universiti di Malaysia. Beliau yang merupakan anak kelahiran Paya Keladi, Seberang Perai, Pulau Pinang telah dilahirkan pada 12 Ogos 1952. Pada tahun 1972, Yusof Othman berjaya melanjutkan pengajian ke Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) dan memilih bidang fizik. Pertama kali Yusof Othman mengenal dunia kerjaya pada tahun 1976 selepas menamatkan pengajian Ijazah Sarjanamuda Sains (Fizik) daripada UKM dan ditugaskan untuk menjadi pensyarah bermula pada April 1976 di Matrikulasi UKM di Sabah untuk beberapa bulan. Manakala pada bulan September tahun yang sama, 1976, Yusof Othman telah ditawarkan melanjutkan pelajaran ke luar negara, Bedford College, University of London dalam bidang Solid State Physic. Selepas tamat pengajian dalam masa setahun, pada bulan Disember 1977 beliau menyambung semula kerjaya sebagai pensyarah di UKM yang ketika itu masih bertempat di Jalan Pantai selama tiga tahun. Setelah itu, kerjaya beliau terhenti buat seketika kerana menyambung pengajian ke peringkat ijazah Doktor Falsafah (Ph.D) pada 1984 dalam bidang tenaga suria di University of Aston, United Kingdom .

Mohd. Yusof Hj. Othman adalah Profesor di Program Fizik, Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM). Sebelum ini beliau adalah Ketua, Jabatan Fizik dari tahun 1990 sehingga 1994. Pada tahun 1994 sehingga tahun 2002, beliau merupakan Timbalan Dekan, Fakulti Sains dan Teknologi, manakala pada tahun 2002 sehingga tahun 2007, beliau memegang jawatan Pengarah Pusat Pengurusan Penyelidikan & Inovasi, UKM. Beliau kini (2016) masih menyandang jawatan sebagai Pengarah Pertama, Institut Islam Hadhari sejak Julai 2007 di universiti tersebut. Beliau telah menulis dan penulis bersama lebih daripada 350 rencana jurnal, pascasidang, dan seminar bidang tenaga keterbaharuan, fizik, dan pendidikan & falsafah sains. Beliau telah menulis lebih 28 buah buku dalam bidang fizik dan bacaan awam dan telah mendaftar sebanyak 11 paten (Mohd Yusof, 2013).

Peranan Mohd Yusof dalam memulakan langkah kearah mencapai matlamat pengislaman ilmu bermula di peringkat institusi pendidikan yang bertindak sebagai seorang pendidik yang bertanggungjawab keatas pendidikan anak-anak didik, agama budaya dan negara pada awal tahun 90-an setelah wujudnya Kumpulan Sejarah dan Falsafah Sains, Fakulti Fizik dan Sains Gunaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, yang ditubuhkan dengan kerjasama Dewan Bahasa dan Pustaka. Beliau adalah antara yang memainkan peranan

penting bertungkus lumus bersama barisan pendidik yang lain dalam menyediakan bahan-bahan rujukan kepada kursus Pengenalan Sejarah dan Falsafah Sains yang diperkenalkan di universiti ini. Kertas kerja-kertas kerja yang ditulis untuk dijadikan nota-nota kuliah dibukukan sebanyak lapan jilid dengan judulnya, *Siri Wacana Sejarah dan Falsafah Sains*. Kursus ini adalah sebagai suatu langkah dan pendedahan awal kepada pelajar dan juga pensyarah sendiri untuk membentuk kefahaman yang menjurus kepada usaha pengislaman ilmu.

Penglibatan Mohd Yusof yang cukup meluas dalam sains dan agama telah menarik minat pihak luar daripada Universiti Kebangsaan Malaysia untuk dipertanggungjawabkan memikul amanah-amanah sebagai Ahli Panel Majlis Perunding Islam, Jabatan Perdana Menteri bermula pada Jun 2014, Felo Akademi Sains Malaysia sejak 2014, Felo Kehormat Universiti Islam Malaysia (2014-15), Felo Kehormat Institut Kefahaman Islam Malaysia IKIM (2005-07), Felo Kehormat Universiti Sultan Zainal Abidin (UniSZA) (2014). Beliau juga adalah Ahli Majlis Kebangsaan Hal Ehwal Islam Malaysia sejak 2006, Setiausaha Panel Dakwah bagi Majlis Perunding Islam Malaysia (2008-2011), Ahli Majlis Dakwah Negara (2014-16), dan Ahli Lembaga Penasihat, Institut Wasatiyyah Malaysia (2013-15) (Mohd Yusof, 2013). Sumbangan beliau dalam pengislaman sains dengan penjenamaan sains Tauhidik banyak diterjemahkan melalui penyampaian lisan dan penulisan bahan ilmiah. Antara tulisan yang menterjemahkan sumbangan hasil pemikiran beliau dalam pengislaman sains adalah buku *Isu dalam Ilmu dan Pemikiran* (Mohd Yusof, 1998), *Sains dalam Maqasid Al-Quran* (Mohd Yusof, 2013), prosiding Bengkel Pengajaran Sains Tauhidik yang bertajuk *Mengapa Dunia Memerlukan Sains Tauhidik?* (Mohd Yusof, 2010c), *Etika dalam Sains: Tauhidik Berbanding Sekular* (Mohd Yusof, 2010b), dan *Pandangan masyarakat Terhadap Sains Kontemporari* (Mohd Yusof, 2010d), kertas kerja seminar yang bertajuk *Al-Quran dan Sains (Nuklear)* (Mohd Yusof, 2010a) dan banyak lagi.

Definisi Dan Konsep Sains Tauhidik

Usaha pengislaman sains menurut pemikiran Mohd Yusof bukanlah menatijahkan sains Islam seperti yang diajukan oleh Ismail al-Faruqi, Mohd Naquib Al-Attas, dan Sayyed Hossein Nasr, tetapi beliau telah mengajukan sains Tauhidik sebagai jawapan dan suatu pendekatan kepada proses pengislaman sains. Amalan sains tauhidik adalah berteraskan konsep ketuhanan sebagai Pencipta, maka segala kegiatan sains yang hendak dilakukan manusia adalah tertakluk kepada syariah (Khalijah&Mohd Yusof, 2009). Sains Islam dan

sains Tauhidik tidak mempunyai perbezaan yang ketara, malah memainkan peranan yang amat penting dalam memperkasakan gagasan pengislaman ilmu. Sains Tauhidik yang diajukan oleh Mohd Yusof adalah pendekatan pengislaman ilmu yang sama dengan sains Islam yang dikentengahkan oleh Ismail Al-Faruqi(1992) melalui konsep tauhid dalam pengislaman ilmu. Menurut Mohd Yusof (2014a), sains Tauhidik ialah pengetahuan sains yang bukan sahaja mampu menjelaskan fenomena tabii alam yang berada disekitar kita, tetapi sains tauhidik ialah sains yang dapat menjelaskan kepada kita makna yang terkandung dalam fenomena alam yang dikaji. Dengan demikian, sains Tauhidik akan menjelaskan makna yang terkandung dalam fenomena alam tabii dan hubungannya dengan yang Maha Mencipta, dan juga makna dan perasaan diri insan yang terasuh dan terdidik dengan sains tauhidik. Sebagai hasilnya, sains tauhidik akan membentuk ahli sains yang beretika dan bertanggungjawab kepada Penciptanya. Konsep yang digunakan oleh Mohd Yusof dalam pengislaman sains diperjelaskan melalui sains Tauhidik yang diajukan oleh beliau. Konsep utama yang menjadi asas dalam pembinaan dan pemahaman sains Tauhidik adalah konsep tauhid yang merujuk kepada konsep ketuhanan. Konsep ketuhanan pada sains tauhidik membincangkan tentang keEsaan Allah taala dalam mengatur perjalanan alam.

Istilah Sains Tauhidik terbentuk daripada dua perkataan iaitu, sains dan tauhid dengan makna dan penjelasan yang tersendiri. Mohd Yusof (2013) mengajukan penakrifan sains mengikut pemikiran beliau bahawa, sains tulen adalah pengetahuan yang berpaksikan kepada bagaimana manusia mampu untuk mencerap dan memerhati alam tabii yang berkelakuan mengikut fitrahnya. Hasil pencerapan secara sistematik ini kemudiannya dihujahkan dan dianalisis secara mantik dan objektif, dilakukan eksperimen dan perbandingan dengan andaian teorinya. Maksud sains yang diutarakan oleh Mohd Yusof ini lebih kepada penjelasan daripada tafsiran yang telah diutarakan oleh Shaharir (2000) iaitu, sains berupa analisis fenomenon secara bersistem, mantik dan objektif dengan kaedah khusus yang diperatikan untuk mewujudkan suatu penumpukan pengetahuan yang boleh dipercayai. Takrif ini merupakan takrif yang menghuraikan sains sebagai suatu yang objektif. Manakala hubungan sains dengan kuasa ghaib terutamanya kuasa Pencipta dilenyapkan tanpa perlu dipertikai. Bagi Mohd Yusof (2014a) lagi, sains adalah suatu bidang ilmu yang berhubung rapat dengan keagamaan dan melaluinya kita mampu memahami kehebatan ciptaan Tuhan. Oleh itu, sains perlu disampaikan dengan penjelasan yang tidak menafikan dan memadamkan peranan Tuhan sebagai pencipta. Manakala perkataan tauhid pula menjelaskan tentang sifat keEsaan Allah seperti yang telah digambarkan oleh

Allah melalui firmannya dalam surah Al-Ikhlâs yang menjelaskan tentang keadaan Allah yang tunggal tanpa sebarang sekutu yang menjadi tempat bergantung segala makhluk. Manakala istilah tauhidik merujuk kepada kata sifat iaitu bersifat tauhid (Mohd Yusof, 2014a). Sifat-sifat tauhid ini diterapkan dalam ilmu sains yang membentuk istilah sains Tauhidik. Merujuk kepada Wan Mohd Aiman (t.th), sains Tauhidik ditafsir sebagai suatu proses di mana ilmu pengetahuan sains itu dijadikan supaya, memiliki sifat-sifat yang mencirikan tauhid, selain melambangkan keadaan atau sifat ilmu pengetahuan sains yang akhirnya memenuhi sifat-sifat yang mencirikan tauhid.

Sains Tauhidik sebagai hasil dan pendekatan kepada proses pengislaman ilmu adalah berasaskan kajian-kajian berhubung integrasi antara sains dan agama yang telah dijalankan oleh penyelidik di Fakulti Sains dan Teknologi, Universiti Kebangsaan Malaysia yang telah diketuai oleh Khalijah Mohd Salleh iaitu seorang ahli sains wanita Melayu. Manakala Mohd Yusof adalah antara penyelidik yang telah menjelaskan kepada masyarakat awam tentang konsep sains ini. Mohd Yusof telah berusaha untuk menjadikan kursus Sains Tauhidik sebagai kursus yang wajib diambil oleh pelajar di Fakulti Sains Teknologi Universiti Kebangsaan Malaysia. Kursus ini mendedahkan integrasi antara sains dan agama, dan lebih berorientasikan ketuhanan, kemanusiaan dan juga alam intelek. Manakala al-Quran dan al-Hadith dijadikan rujukan dan sumber ilmu yang paling utama. Kursus ini berfungsi sebagai bekalan kepada para pelajar sains yang ramai di antara mereka adalah pelajar Melayu, maka adalah wajar kursus yang berkaitan pandang alam Islam dalam konteks sains ini ditawarkan kepada mereka (Khalijah&Mohd Yusof, 2009). Sebagai rujukan kepada kursus Sains Tauhidik ini, Mohd Yusof telah mengarang sebuah buku khusus yang diberikan tajuk *Pengenalan Sains Tauhidik* (2014a) hasil daripada nota-nota kuliah yang telah beliau sampaikan dalam pengajaran beliau di Universiti Kebangsaan Malaysia.

Usaha menjelaskan wujudnya ketempangan dalam sistem sains Barat yang mengenyahkan peranan Tuhan telah ditegaskan dalam banyak penulisan Mohd Yusof (2009a, 2010, 2013, 2014a, 2014b), beliau menegaskan bahawa Allah merupakan Penentu dan Perancang segala perkara yang menjadi tabii alam. Tabii alam merupakan suatu kejadian yang bukan berlaku secara mutlak, namun segalanya terjadi atas kehendak dan ketentuan Allah yang Maha Berkehendak. Alam yang diciptakan oleh Allah mempunyai kelebihan serta tujuan yang tersendiri walaupun tidak memberi sebarang manfaat kepada pandangan manusia. Bahkan kebanyakan isi alam saling berkaitan dan saling memerlukan bagi memastikan kehidupan seluruhnya mampu diteruskan sehingga ke suatu masa yang telah ditetapkan oleh Pencipta.

Manakala manusia yang berfungsi sebagai Khalifah Allah yang telah dipertanggungjawabkan untuk mengguna dan menguruskan alam perlu mengambil tanggungjawab ini secara positif, mengguna dan memanfaatkan alam sebaik mungkin untuk kemaslahatan kehidupan manusia serta hidupan yang lain. Menurut Mohd Yusof (2014a) lagi, matlamat dan tujuan akhir bagi segala aktiviti dan kreativiti sarjana sains yang menggunakan pendekatan sains tauhidik adalah ditujukan kepada Allah. Perkara ini sudah menjadi kewajipan kepada umat Islam untuk meletakkan Allah sebagai matlamat utama jika mereka benar-benar mengaku sebagai seorang hamba kepada Penciptanya seperti ikrarnya dalam ungkapan syahadah yang mentauhidkan Allah dan mengakui Nabi Muhammad sebagai utusannya. Perkara ini dikuatkan lagi dengan Hadis daripada Rasulullah yang menjelaskan tentang anggapan baginda bahawa sia-sia sahajalah hari-hari yang dilalui jika tidak dipenuhi dengan ilmu yang meningkatkan hubungan dengan Allah (Abdul Latif, 2009)

Kerangka sains yang dibangunkan dalam kerangka sains tajaan barat hanya melibatkan hubungan antara manusia dan alam sahaja. Mereka menggunakan kecerdasan intelek dan logik akal semata-mata untuk memahami tabii alam yang sistematik melalui pengamalan kaedah saintifik tertentu yang bersesuaian dengan keadaan bahan yang dikaji. Manakala alam dimanfaatkan oleh mereka melalui teknologi yang mereka hasilkan untuk kepentingan manusia atau orang-orang tertentu sahaja. Menurut teori Thomas Kuhn, kebenaran sains bergantung kepada paradigma yang menghasilkan, namun begitu paradigma bukanlah absolute kerana ia boleh berubah apabila wujud banyak pemalsuan dan lahirnya paradigma baru (Abdul Latif, 2000). Adapun dalam kerangka sains Tauhidik, hubungan yang membina kerangkanya adalah Pencipta, manusia dan alam yang secara jelas dipecahkan kepada tiga hubungan utama iaitu, hubungan antara Tuhan dan alam, hubungan antara Tuhan dengan manusia dan hubungan antara manusia dengan alam (Mohd Yusof, 2014a, 2013). Sains Tauhidik adalah sains yang bercanggah dengan prinsip sains Barat kerana mengutamakan peranan Tuhan sebagai Pencipta segala sesuatu dengan konsep Tauhid yang mempunyai kuasa mentadbir alam secara mutlak. Manakala kerangka konsep yang membina sains Tauhidik terdiri daripada lima entiti yang utama iaitu, entiti Tuhan, entiti manusia, entiti alam, entiti al-Quran dan entiti al-Sunnah (Mohd Yusof, 2014a, 2013). Tuhan berperanan sebagai Pencipta, manusia dan alam bertindak sebagai makhluk. Manakala al-Quran sebagai kalamullah dan al-Sunnah daripada Rasulullah berfungsi sebagai suatu penanda aras kepada penerimaan segala aktiviti manusia di sisi

Tuhan, batas kajian, bahkan petunjuk kepada alam dunia yang sistematik dan kehidupan selepasnya.

Langkah-Langkah Pengislaman Ilmu Melalui Pendekatan Sains Tauhidik

Pemikiran Mohd Yusof yang mengupas agenda pengislaman ilmu terarah kepada ilmu sains tulen terutamanya bidang fizik yang menjadi bidang utama beliau. Sains sebagai suatu ilmu yang kebanyakan daripada kita menganggap ia hanya bersifat rasional, mantik dan objektif boleh diluaskan lagi penerangan dan huraian ilmu ini dengan kebergantungan kepada Pencipta ilmu itu sendiri. Perbincangan mengenai langkah-langkah untuk merealisasikan usaha pengislaman ilmu melalui pendekatan dan penjenamaan sains Tauhidik di peroleh daripada penulisan-penulisan serta ucapan Mohd Yusof. Lapan langkah yang terkumpul ini disusun mengikut keutamaan dan pengkhususannya. Penyeneraian ini menggambarkan pemikiran Mohd Yusof untuk membentuk sains yang terpelihara sifat asasnya yang rasional. Penentu yang menjadikannya rasional hanyalah Tuhan yang mencipta dan yang telah menetapkan segala ketetapan yang dianggap semula jadi oleh ilmuan-ilmuan yang mengeneipkan peranan Tuhan dalam membangunkan pengetahuan sains.

Langkah-langkah yang tersenarai merupakan suatu ikhtiar untuk menyemarak dan menjadikan agenda pengislaman ilmu terlaksana tanpa menafikan peranan Pencipta dan peranan sains dalam memajukan umat manusia. Langkah-langkah yang perlu ada untuk menyahut seruan pengislaman sains melalui pendekatan sains Tauhidik mengikut pemikiran Mohd Yusof melalui penulisan-penulisan beliau dirumus seperti berikut:

1. Memperakui dan menerima kehadiran Tuhan sebagai Pencipta manusia, alam dan segala kejadian (Mohd Yusof, 2014a, 2014b, 2013, 2010, 2009a).

Kewajipan pertama umat manusia yang hidup di atas muka bumi ciptaan Allah adalah mengenali dan beriman denganNya. Sekiranya manusia tidak mengenali PemilikNya, maka mereka akan hidup dalam keadaan tiada tujuan hidup tanpa mengetahui kenapa mereka diwujudkan. Manusia sebegini akan terus melakukan kebinasaan di dunia dengan perbuatan dan tindakannya yang buruk kerana mereka tidak pernah bekerja untuk mendapat keredaan Tuhan. Langkah ini merupakan langkah yang paling utama dan menjadi syarat yang wajib ditetapkan dalam hati setiap individu muslim sebelum memulakan kerja-kerja sains. Bukan hanya dalam kerja-kerja sains, bahkan dalam segala urusan kehidupan, manusia. Mereka perlu meletakkan Allah sebagai Pencipta di kedudukan yang tertinggi dan berkuasa melakukan segala sesuatu walaupun tidak

mampu difikir oleh kudrat akal manusia yang terbatas. Pengakuan ini menjadi titik tolak kepada pegangan insan yang beragama. Tauhid merupakan asas akidah umat Islam yang mengEsakan Allah, bersesuaian dengan perkataan Tauhidik yang disandarkan kepada perkataan sains yang merujuk kepada kata sifat, maka sains Tauhidik menginginkan umatnya agar menetapkan niat atas segala tindakan dan matlamat untuk mendapat keredaan Allah.

2. Memahami tiga jenis hubungan iaitu, (i) Tuhan dan alam, (ii) Tuhan dan manusia dan (iii) manusia dengan alam. Hubungan-hubungan ini perlu difahami mengikut cita rasa Islam yang menjadikan al-Quran dan As-Sunnah sebagai rujukan utama (Mohd Yusof 2013, 2014a).

Menurut Mohd Yusof (2014a, 2013) kerangka konsep sains Tauhidik mempunyai lima entiti utama iaitu Tuhan, manusia, alam, al-Quran dan as-Sunnah. Allah selaku Pencipta memainkan peranan utama kepada makhluk-makhlukNya dalam meneruskan kehidupan. Kelima-lima entiti ini merupakan asas kepada pembinaan sains Tauhidik dan daripada entiti-entiti inilah yang membentuk hubungan-hubungan antara mereka iaitu alam, Pencipta dan manusia, manakala al-Quran dan as Sunnah sebagai panduan kepada manusia. Hubungan-hubungan ini perlu difahamkan seperti yang dikehendaki oleh Islam. Tidak seperti ajaran Islam yang mementingkan hubungan antara Tuhan, alam dan manusia, sains konvensional hanya mementingkan dan memperluas hanya hubungan antara alam dan manusia sahaja.

3. Membangunkan pengetahuan sains melalui (Mohd Yusof, 2014a, 2014b, 2013, 2009a) kemampuan untuk mencerap fenomena tabii alam secara sistematik, mantik dan objektif dengan kaedah khusus yang diperantikan atau dibuat sedemikian, sehingga dapat menumpukkan atau menambah pengetahuan tentang fenomena yang dicerap. Kaedah yang digunakan mestilah kaedah yang boleh dipercayai oleh orang ramai. Dalam analisis sains, kebolehpercayaan ini dapat dilakukan dengan menggunakan teori ralat; sama ada menggunakan analisis berangka, atau analisis secara graf.

Dalam usaha untuk mendapatkan suatu ilmu terutamanya sains, andaian-andaian atau premis-premis tertentu perlu terlebih dahulu dibuat untuk menjadikan ia suatu yang relevan dan diterima. Ahli sains yang menjalankan kajian mereka perlu meletakkan andaian asas atau premis tertentu dalam pencerapan mereka. Andaian pertama yang biasanya digunakan oleh mereka adalah yakin dan percaya bahawa alam tabii berada

dalam suatu sistem yang teratur dan terancang. Premis ini merupakan premis yang paling asas untuk memahami alam secara saintifik dan seterusnya membangunkan ilmu sains. Manakala premis yang kedua, manusia perlu mempunyai kemampuan untuk berhujah dan memberi alasan yang rasional kepada setiap kejadian tabii alam yang mereka cerap. Premis-premis ini dibangunkan bersama langkah-langkah membangunkan sains mengikut cara Barat untuk memastikan pengetahuan sains mereka secara neutral atau bebas nilai.

Langkah ini merupakan suatu langkah yang perlu untuk mencapai pengetahuan sains dari pemikiran barat kerana ia tidak melibatkan kemasyarakatan dan peranan Tuhan sebagai Pencipta ilmu. Langkah ini disenaraikan sebagai antara langkah untuk membangunkan agenda pengislaman sains melalui pendekatan sains Tauhidik mengikut pemikiran beliau kerana bagi beliau (Mohd Yusof, 2014a), tidak menjadi suatu kesalahan bagi umat Islam untuk memahami sains menggunakan pendekatan Barat. Malah Islam amat menggalakkan umatnya memahami suatu fenomena alam yang telah Allah jadikan secara tersusun dan terancang dan bukannya secara kebetulan. Langkah yang ketiga ini menjadi harmoni mengikut kehendak agama setelah melalui langkah-langkah yang sebelum dan selepas daripadanya.

4. Memahami dan memasukkan konsep-konsep yang perlu ada untuk membangunkan sains Tauhidik yang lebih beretika dalam menilai dan menapis penerimaan sains kontemporari (2014a, 2013).

Oleh kerana sains tauhidik yang dibincangkan oleh Mohd Yusof tidak menolak penggunaan atau cara-cara untuk mendapatkan ilmu daripada cara yang disampaikan oleh Barat yang tidak melibatkan Pencipta dan nilai-nilai, selagi ia tidak menyimpang daripada ajaran agama, ilmu tersebut boleh diguna pakai dan disebar, maka konsep-konsep yang diterangkan oleh agama perlu dimasukkan dalam huraian sains untuk mengharmonikan sains agar bersesuaian dengan kehendak agama yang mentauhidkan Allah. Konsep yang digunakan oleh Mohd Yusof (2014a) dalam pengislaman sains amat jelas melalui sains tauhidik yang diajukan oleh beliau. Konsep utama yang menjadi asas dalam pembinaan dan pemahaman sains Tauhidik adalah konsep tauhid yang merujuk kepada konsep ketuhanan. Konsep ketuhanan yang diperlukan untuk membina sains tauhidik membincangkan tentang keEsaan Allah taala dalam mengatur perjalanan alam. Namun begitu, konsep ini bukanlah satu-satunya konsep yang ada untuk memahami sains Tauhidik, tetapi Sains tauhidik perlu melibatkan sembilan, konsep tuhan, konsep khalifah, konsep insan, konsep ilmu, konsep alam, konsep kebijaksanaan, konsep adil dan konsep kebenaran.

5. Memperkenalkan subjek sejarah sains supaya masyarakat dapat mengetahui sejarah sains yang sebenarnya, iaitu bukannya bermula dari Barat. Sains sebenarnya lahir bersama-sama dengan kehadiran manusia di muka bumi ini, dan peradaban Islam telah melahirkan sains yang mendahului Barat (Mohd Yusof 2014a, 2009b, 2009c, 2009d, 2009e, 2009f, 2009g).

Sejarah merupakan suatu ilmu yang mengkaji dan membincangkan suatu perkara yang telah berlaku pada zaman lampau yang mampu untuk menarik minat manusia untuk terus membangunkan wawasan diri dan menjadikan ia sebagai langkah awal untuk memulakan sesuatu perancangan tertentu. Ilmu sains yang disampaikan dalam sistem pendidikan kini terutamanya di Malaysia, kebanyakannya hanya menaikkan dan menonjolkan nama-nama ilmuan Barat sebagai ilmuan awal yang memperkenalkan suatu ilmu sains, sedangkan sains tersebut lebih awal telah diperkenalkan oleh ilmuan-ilmuan daripada zaman sebelumnya. Tektik ini digunakan oleh Barat untuk manusia terus mengangkat dan menyanjung mereka. Maka kajian sejarah sebenar serta penyampaianya harus dilakukan dengan teliti agar penemuan-penemuan, pembangunan tamadun serta sains yang terbentuk dapat diketahui dengan jelas agar dapat memberikan pedoman kepada manusia dan kembali kepada yang Haq, serta sedar daripada terus mengagungkan sains Barat dan melenyapkan kenyataan sejarah yang sebenarnya.

6. Memperkenalkan subjek falsafah sains supaya masyarakat mengetahui bahawa sains itu lahir daripada tuntutan manusia untuk hidup. Sains juga lahir berdasarkan persepsi manusia terhadap hidup. Yang membangunkan sains ialah tasawur (pandangan alam manusia) (Mohd Yusof 2014a, 2009b, 2009c, 2009d, 2009e, 2009f, 2009g).

Falsafah sains sekular ialah falsafah yang tidak mengambil kira ajaran agama dan budaya. Maka ini perlu diperbetulkan agar ia bersesuaian dengan kehendak agama. Subjek sejarah dan falsafah sains yang sebenarnya bakal menyedarkan masyarakat tentang kepentingan sains.

7. Memperkenalkan subjek etika dalam amalan sains (Mohd Yusof 2014a, 2009b, 2009c, 2009d, 2009e, 2009f, 2009g)..

Subjek itu pula perlulah meliputi konsep adab, akhlak dan maratib (ketertiban) atau keutamaan (Mohd Yusof 2014, 2009). Subjek ini diperkenalkan kepada pelajar-pelajar untuk meletakkan perkara asas dalam pemahaman pelajar kepada sains agar mereka mampu

membuat pertimbangan sendiri diatas setiap ilmu yang diterima oleh mereka terutamanya sains. Subjek etika ini perlu diperkenalkan atas nilai ketuhanan. Nilai ketuhanan ini lahir daripada kepercayaan yang bersungguh-sungguh daripada ahli sains bahawa Allah itu Maha Berkuasa dan Maha Menjadikan. Manakala saintis tauhidik membentuk pemikiran seorang sarjana sains yang dapat menzahirkan konsep ketuhanan dalam dirinya dalam beliau berinteraksi dengan segala aktiviti sains (Mohd Yusof 2010c). Mohd Yusof menekankan etika-etika Islam perlu diterapkan dalam membangunkan sains. Etika Islam lebih sinonim dengan sebutan adab dan akhlak yang menjadi tatacara manusia yang diterima oleh Islam dalam menjalani kehidupan seharian. Bagi Mohd Yusof (2009a & 2014a), perbezaan asas antara sains yang bersifat ketuhanan yang beliau gelarkan dengan sains Tauhidik dengan sains sekular adalah terletak kepada etika yang mereka amalkan dalam membangunkan sains dan teknologi mereka. Oleh kerana sains moden yang dibangunkan hari ini dibentuk dalam tamadun barat yang tidak beretika dengan etika ketuhanan, maka sains ini menyumbang kepada kemusnahan alam hasil daripada kerakusan manusia mengeksploitasi alam untuk kepentingan tertentu semata-mata.

Sains yang telah sekian lama terpisah daripada sistem nilai perlu disatukan semula dengan etika-etika Islam agar sains yang terbentuk diterima sekali gus oleh agama dan sains sendiri. Agama Islam merupakan agama yang mewajibkan umatnya mengaplikasi dan mematuhi aturan-aturan Islam dalam semua pekerjaan dan tindak tanduk manusia. Justeru, umat Islam perlu berusaha memikirkan langkah agar agama, sains dan falsafah yang selama ini terpisah sejak zaman kegemilangan tamadun Barat ini ditapis, dihubungkan dan diharmonikan semula. Begitu juga dengan sains dan etika yang boleh menstabilkan kehendak sains dan kehendak jiwa manusia yang memerlukan kepada adab-adab berTuhan dalam mengendalikan sains dan kehidupan. Perkara ini bakal memberi kesan yang mendalam terhadap kesejahteraan keseluruhan umat manusia kerana perasaan tanggungjawab kepada Tuhan menjadi kayu ukur kepada setiap tindak tanduk mereka dalam membangunkan sains dan teknologi demi menuruskan kehidupan mereka.

8. Mengajarkan sains dalam bahasa Melayu atau bahasa Indonesia agar mudah difahami oleh setiap warga Malaysia (Mohd Yusof 2014a, 2009b, 2009c, 2009d, 2009e, 2009f, 2009g).

Menurut Mohd Yusof (2009a), bahasa mempunyai hubungan yang cukup erat dengan sistem berfikir seseorang. Berfikir tidak boleh dipisahkan dengan bahasa yang dengannya pemikir dapat berfikir. Justeru,

langkah yang kelapan ini lebih menumpukan kepada penyediaan sistem pendidikan sains di Malaysia yang perlu menggunakan Bahasa Melayu. Untuk membangunkan sains dan teknologi dalam budaya di Malaysia dengan budaya Melayu sebagai terasnya, maka penyampaian ilmu sains perlu dilakukan dengan perantaraan bahasa Melayu. Bagi beliau lagi, sains dan teknologi tidak boleh dibangunkan terpisah dengan citarasa dan aspirasi umat, dengan kata lain, sains dan teknologi perlu dibangunkan dalam acuan sendiri melalui bahasa, budaya dan cita rasa sendiri. Langkah ini juga telah lama dititik beratkan oleh Ungku Omar melalui penulisan-penulisannya sejak tahun 1958 lagi. Bagi Ungku Omar (1958) pentingnya bahasa Inggeris diganti kepada bahasa Melayu demi mencapai kemajuan dan kesihatan bangsa. Beliau menerangkan tentang kemunduran masyarakat Melayu pada waktu itu berpunca daripada kurangnya ilmu pengetahuan dan kurangnya ilmu pengetahuan berpunca daripada kelemahan mereka memahami bahasa Inggeris. Seandainya segala urusan di negara ini termasuk pendidikan menggunakan Bahasa Melayu, masalah kemunduran mampu untuk dikurangkan kerana mereka memahami ilmu dengan sewajarnya.

Isu bahasa ini bukanlah isu yang baru dipertahankan oleh pihak tertentu yang kebanyakannya terdiri daripada para ilmuwan. Isu ini menjadi agenda penting untuk membangunkan masyarakat Melayu yang berilmu, bahkan usaha ini juga mengembalikan kegemilangan bahasa Melayu yang kian dipandang mudah oleh sesetengah pihak yang terlalu mengagungkan bahasa penjajah. Cogan kata 'Bahasa Jiwa Bangsa' tidak bertepatan kepada masyarakat Melayu jika pendidikan yang disediakan menafikan peranan dan kebolehan bahasa Melayu dalam menyampaikan ilmu untuk memberikan kefahaman yang jitu kepada mereka. Pendek kata, jika ilmu sains hanya mampu disampaikan dalam bahasa Inggeris, mereka yang kurang penguasaan Bahasa Inggeris tentu sekali akan ketinggalan dalam memahami sains. Justeru, ini bukan hanya merugikan diri pelajar tersebut bahkan merugikan negara. Mungkin ada yang berpendapat bahawa ini merupakan isu lama dan masyarakat Malaysia sudah mampu menguasai bahasa Inggeris dengan baik untuk menguasai ilmu terutamanya sains. Pendapat ini hanya pandangan yang membuta tuli tanpa melihat kepada pelajar-pelajar dari golongan bawahan, kampung-kampung dan pedalaman yang masih memerlukan penggunaan bahasa yang mereka gunakan dalam pertuturan seharian sebagai bahasa menyampaikan ilmu dalam pendidikan mereka. Menurut al-Attas (1972), perkembangan bahasa dan kesusasteraan Melayu itu merupakan suatu aspek penting dalam proses pengislaman Kepulauan Melayu-Indonesia. Langkah ini, bukan hanya mampu mengangkat martabat bahasa

Melayu sebagai bahasa yang layak untuk digunakan sebagai bahasa perantara dalam menyampaikan ilmu. Bahkan perkara ini meraihan masyarakat terutamanya golongan bawahan yang berbangsa Melayu untuk menerima dan memahami ilmu sains dengan bahasa yang mereka fahami. Justeru, Malaysia mampu meningkatkan peratusan pelajar faham ilmu, sekali gus mengurangkan rasa rendah diri dalam kalangan mereka kerana tidak mampu menguasai ilmu hanya kerana tidak memahami sepenuhnya ilmu yang disampaikan dengan bahasa yang bukan menjadi bahasa pertuturan mereka sehari-hari.

Jika dilihat secara menyeluruh kepada langkah-langkah pengislaman ilmu melalui pendekatan sains Tauhidik ini, langkah pertama memegang konsep tauhid bersesuaian dengan penjenamaan Sains Tauhidik yang memerlukan sains disandarkan kepada Pencipta yang Maha Esa. Langkah pertama ini menjadi suatu tapisan awal kepada langkah seterusnya dalam membangunkan sains yang bersesuaian dengan kehendak Islam. Manakala langkah kedua yang mementingkan hubungan antara Pencipta, manusia dan alam merupakan hubungan yang mendorong kepada manusia tahu dan faham akan peranan antara makhluk dan Pencipta. Langkah ketiga yang menerangkan cara-cara memperoleh ilmu sains yang menunjukkan kepada kita bahawa jika sains tidak melalui sistem tapisan agama, maka manusia akan terus hanyut dalam dunia rasional tanpa mempedulikan agama dan kemanusiaan yang lebih bersifat subjektif. Langkah ini tidak melibatkan peranan agama dan budaya, dan digunakan hanya untuk memahami tabii alam semata-mata, ilmu sains yang diperolehi melalui cara ini perlu melalui tapisan agama terlebih dahulu dengan melalui langkah satu dan langkah dua sebelum ilmu sains tersebut perlu diterima, ditolak atau diubahsuai mengikut kesesuaian dan penerimaan agama Islam. Ilmu sains yang diterima setelah melalui langkah satu, dua dan tiga diterapkan dengan konsep-konsep Islam yang telah diutarakan oleh Mohd Yusof untuk membentuk jiwa manusia yang yakin dengan setiap ketentuan yang telah dirangcang oleh Tuhan sebagai sebaik-baik Perancang.

Langkah kelima keenam dan ketujuh lebih menumpukan kepada sistem pendidikan yang perlu dilaksanakan oleh pihak yang bertanggungjawab dalam pendidikan di Malaysia. Mereka harus menjadikan saranan-saranan yang terdapat dalam ketiga-tiga langkah ini sebagai suatu silibus wajib bagi sekurang-kurangnya semua sekolah di peringkat menengah dan pusat-pusat pengajian tinggi. Pendedahan sejarah dan falsafah sains ini bertujuan membentuk jiwa pelajar yang yakin dengan masa depan sains Islam kerana sains adalah antara ilmu yang giat diasas dan dibangunkan di zaman kegemilangan Islam terutamanya pada tahun 700 Masihi sehinggalah 1350 Masihi. Langkah ini seterusnya bakal memupuk minat pelajar untuk terus mendalami sains

Islam dan seterusnya memperjuangkannya sehingga sains Islam mampu menggantikan dan menguburkan sains yang terbentuk dalam acuan Barat. Manakala langkah yang terakhir yang menjadi perkara yang seringkali dititik beratkan oleh Mohd Yusof dalam kebanyakan penulisan dan ucapan beliau adalah suatu langkah untuk memberikan kefahaman yang sebenar terutamanya kepada para pelajar tentang suatu yang mereka pelajari melalui penggunaan atau perantaraan bahasa yang difahami oleh mereka.

Langkah-langkah yang pernah diungkapkan oleh Mohd Yusof melalui lisan dan penulisan beliau dalam usaha untuk menyemarakkan agenda pengislaman ilmu melalui pendekatan sains Tauhidik berusaha untuk mencapai objektif-objektif yang sepatutnya perlu dicapai bagi mengembangkan usaha-usaha pengislaman sains. Langkah pertama dan kedua adalah untuk memenuhi fitrah manusia yang bertuhan dan sentiasa bertanggungjawab kepada Allah dalam melakukan segala pekerjaan bagi menjamin pekerjaan yang bukan hanya bermanfaat untuk kehidupan manusia dan alam semata-mata, namun mampu memperoleh keredhaan Allah. Objektif bagi langkah ketiga adalah untuk manusia menguasai disiplin serta metodologi ilmu sains moden yang ada pada hari ini. Manakala gabungan langkah-langkah pertama, kedua, ketiga dan keempat lebih menjurus kepada objektif untuk menentukan kebolehterimaan Islam terhadap ilmu sains moden. Manakala langkah kelima, keenam dan ketujuh adalah untuk mencapai objektif kesedaran manusia dalam bahagian pendidikan tentang pembangunan sains melalui hubungkait khazanah pembangunan ilmu dalam peradaban manusia terutamanya zaman kegemilangan Islam dengan ilmu sains moden. Langkah kelapan adalah untuk mencapai objektif agar manusia memahami sains secara tepat melalui perantaraan bahasa yang mampu difahami secara keseluruhannya.

Sains Tauhidik Ke Arah Membangunkan Tamadun Melayu

Abdul Latif (2016) mendefinisikan orang Melayu dari segi sejarah sebagai "Orang awal dan keturunan mereka yang berkerajaan di Asia Tenggara dan kawasan sekitarnya". Manakala tamadun Melayu kini merupakan sebuah tamadun yang telah dibentuk oleh kumpulan orang Melayu yang tertumpu di Nusantara. Agama Islam telah menjadi asas utama dalam pembentukan tamadun Melayu. Islam adalah sebuah agama yang mementingkan umatnya supaya menuntut ilmu yang bermanfaat untuk memperkukuhkan jati diri insan yang unggul dengan nilai-nilai Islam secara syumul atau menyeluruh yang ditekankan dalam kehidupan bangsa Melayu. Sejarah telah mencatatkan bahawa semenanjung Malaysia yang asal namanya

Tanah Melayu merupakan tanah yang berketuanan Melayu dan bangsa ini jugalah yang bertanggungjawab dalam membangunkan tamadunya. Menurut Perlembagaan Persekutuan, istilah Melayu adalah merujuk kepada seseorang yang menganut agama Islam, lazimnya bertutur dalam bahasa Melayu dan mengamalkan adat istiadat dan adat resam Melayu (Perlembagaan Persekutuan, Fasal 160 [2]) (Zainal t.th.). Penakrifan kepada istilah Melayu dalam Perlembagaan Persekutuan menyatakan bahawa sesiapa sahaja yang berbangsa Melayu sewajibnya beragama Islam dan mengamalkan adat-adat yang terdapat dalam amalan masyarakat Melayu. Namun, jika seseorang yang berdarah Melayu yang bukan beragama Islam dan mengamalkan budaya dan adat resam yang bukan menjadi amalan masyarakat Melayu, maka tidak layak baginya digelar sebagai bangsa Melayu yang menjadikan Islam sebagai asas jati diri.

Pemantapan jati diri bangsa Melayu dibentuk dan diperkukuhkan melalui warisan turun temurun dan saluran pendidikan yang menepati kehendak agama Islam untuk menjamin kemaslahatan hidup, bukan hanya di dunia tetapi juga melibatkan kehidupan selepasnya. Terdapat empat teras utama dalam pembinaan jati diri bangsa Melayu (Nik Rosila, 2009) iaitu, teras taqwa, teras akhlak, teras ilmu pengetahuan dan teras muamalat. Teras-teras ini lebih menjurus kepada peranan agama dan ilmu pengetahuan yang berkisar tentang sains dengan kelebihan yang ada pada Bahasa Melayu. Untuk menjana kekuatan sesebuah bangsa dan negara, kekuatan agama hendaklah dibina dan dikembangkan di semua peringkat pendidikan (Tajul Ariffin & Nor 'Aini Dan, 2002). Namun begitu, jika dilihat pada situasi hari ini, kebanyakan penyampaian ilmu terutamanya sains kepada masyarakat Melayu bukanlah mengikut landasan, huraian atau kepenggunaan yang menepati kehendak ajaran agama. Sains hari ini adalah sains yang telah melalui proses pengsekularan yang diterima daripada tamadun Barat yang membawa pengaruh yang kuat kepada Tamadun Melayu kerana diterapkan dalam sistem pendidikan rasmi negara. Ilmu yang tidak disandarkan kepada Penciptanya ini akan melahirkan insan yang rakus kepada keuntungan dunia semata-mata dan seterusnya menyumbang kepada keruntuhan Tamadun Melayu yang menyandarkan kekuatannya kepada Islam.

Dalam usaha untuk mengembangkan tamadun melalui pemeraksanaan jati diri bangsa Melayu yang beragama Islam melalui saluran pendidikan, pengtingnya peyampaian ilmu sains yang memenuhi kehendak ajaran Islam. Pengembalian atau pembersihan ilmu dari unsur-unsur sekular perlu dilakukan agar ilmu sains yang disampaikan tidak merosakkan jati diri bangsa dan menjarakkan hubungannya dengan agama Islam. Proses yang diperlukan untuk mengembalikan dan

menyandarkan ilmu kepada Penciptanya inilah yang digelar sebagai pengislaman sains. Manakala sains tauhidik melalui langkah-langkah dan skop perbincangannya adalah sebagai suatu pendekatan pengislaman ilmu yang difikirkan untuk menjaga bukan hanya ilmu sains dan masyarakat Islam semata mata, bahkan meneliti isu bahasa Melayu sebagai Bahasa yang mampu digunakan dalam penyampaian ilmu sains. Isu bahasa merupakan suatu isu yang sangat penting untuk memastikan sains yang diajar kepada masyarakat Malaysia disampaikan dalam bahasa yang boleh diterima dan difahami oleh rakyat seluruhnya. Tambahan pula, isu bahasa di Malaysia menjadi suatu perkara yang perlu ditekan dan diambil berat kerana isu bahasa terkandung dalam perlembagaan Malaysia. Manakala sains dan teknologi perlu dikuasai untuk memastikan agenda pembangunan negara terlaksana. Sememangnya banyak penulisan-penulisan sains dan teknologi ditulis dalam bahasa Inggeris yang diiktiraf sebagai bahasa antarabangsa, namun begitu, bagi Mohd Yusof (2014a) sebagai pejuang Bahasa Melayu, beliau menafikan kenyataan pihak-pihak tertentu yang mengatakan pelajar hanya mampu mempelajari dan menguasai sains dan teknologi melalui perantaraan bahasa Inggeris sahaja. Kenyataan ini terlalu mengagungkan bahasa luar dan sekali gus merendah-rendahkan kebolehan Bahasa Melayu untuk menjelaskan dan membangunkan sains dan teknologi.

Kebanyakan ahli sains tabii terutamanya yang mendapat pendidikan dari negara Barat akan sentiasa mengagung-agungkan penggunaan bahasa Inggeris sehingga lupa kemampuan dan peranan bahasa Melayu yang lebih utama untuk memahami ilmu kepada rakyat di negara ini. Ini berbeza dengan pendirian yang dipegang oleh Mohd Yusof yang terus menerus mempertahankan penggunaan Bahasa Melayu. Pemahaman yang terbantut dalam kalangan pelajar tentang sesuatu ilmu membentuk perasaan rendah diri dan sukar untuk mereka menguasai bidang ilmu tersebut, sedangkan jika diajar dalam bahasa Melayu mereka menerima suatu ilmu tersebut dengan mudah dan meramaikan bilangan pelajar yang berilmu dan mencintai ilmu. Orang Melayu perlu berfikiran positif terhadap kemampuan bahasanya sendiri kerana Bahasa Melayu mampu berkembang maju sebagai bahasa ilmu sekiranya masyarakat di negara kita menyokong penuh dasar memartabatkan bahasa Melayu sebagai sebuah bahasa rasmi dan bahasa perantaraan utama dalam sistem pendidikan negara di semua peringkat iaitu peringkat rendah menengah dan tinggi. Menurut Al-Attas (1972), bahasa Melayu menggunakan perbendaharaan kata serta istilah-istilah Islam, bahasa yang logik, bahasa pemikiran akhlah yang mengutamakan analisa dan ulasan saintifik, bahasa yang banyak mengandungi kesan pengaruh para penulis yang menggunakan Bahasa Melayu yang terdiri

daripada ahli-ahli tasawwuf, ulama, ilmun-ilmuan, penterjemah dan pendidik yang kesemuanya membawa pengaruh Al-Quran dalam menyanjung nilai penjelasan dan sifat akliah dalam ulasan, pertuturan dan penulisan.

Pendidikan adalah suatu hasil daripada bahasa dan akan sentiasa bergantung pada bahasa untuk melaksanakannya. Ini kerana pendidikan melibatkan penyampaian, tafsiran, analisis, sintesis, pendalaman dan pengamalan konsep, idea, sekali gus mencerminka hakikat yang kesemuanya sangat memerlukan bahasa (Wan Mohd Nor, 2005). Menurut Mohd Yusof (2014a), apabila bahasa Melayu tidak lagi menjadi bahasa yang menyampaikan pengetahuan sains dan teknologi, maka akan hilanglah nilai-nilai agama dan budaya orang Melayu yang sememangnya tidak terpisah dengan Islam. Sebagai seorang saintis beliau amat yakin bidang sains dan teknologi perlu di ajar dalam bahasa kebangsaan. Penggunaan bahasa Inggeris dalam pendidikan di bidang sains dan teknologi bukan hanya boleh membawa kepada pembinaan kefahaman yang tidak kukuh dan nyata kepada sebahagian besar pelajar tentang sains, memalapkan peranan Bahasa Melayu, malah melahirkan generasi yang terlalu mengagungkan sains dari dunia Barat yang langsung tidak menyediakan ruang untuk membincangkan peranan Tuhan dan agama dalam sains mereka. Bagi Mohd Yusof (2009a), bahasa mempunyai hubungan yang cukup erat dengan sistem berfikir dan berperanan sebagai perantara, medium pemahaman, pandangan alam dan membentuk budaya dan jati diri seseorang. Dalam usaha untuk mengembangkan sains dan teknologi terutamanya di bumi Malaysia dengan budaya Melayu sebagai terasnya, maka penyampaian ilmu sains itu sendiri perlu menggunakan bahasa Melayu. Bahasa, budaya, dan pembangunan sains dan teknologi tidak boleh dibangunkan melalui keterpisahan dengan sistem nilai bagi membentuk dan membangunkan sains dalam acuan kita dengan penggunaan bahasa kita, budaya dan cita rasa kita.

Kesimpulan

Keistimewaan agama Islam yang menjadi identiti bangsa Melayu telah menjadikan tamadun Melayu sebagai suatu tamadun yang gemilang. Pembangunan sains yang mengikut fitrah manusia yang cintakan kebaikan, keamanan dan kemajuan adalah suatu ikhtiar kearah menyelesaikan masalah kedudukan sains yang dipisahkan dari sistem nilai seperti yang telah dibentuk dalam tamadun Barat yang sekular. Bangsa Melayu seharusnya memantapkan jati diri mereka dengan pengamalan ajaran Islam dalam segala urusan kehidupan mereka, lebih-lebih lagi di bidang pendidikan yang memberikan manfaat untuk kehidupan di dunia dan kehidupan selepasnya. Mereka perlu sedar dan mengelak untuk terus berada dalam kepompong dan kekangan pola

pemikiran sains barat dan berusaha mencari sistem yang benar-benar bertepatan dengan kehendak jiwa manusia yang bertuhan untuk membentuk tamadun Melayu dalam acuan Islam yang gemilang.

Rujukan

- Abdul Latif Samian. 1999. *Falsafah Matematik*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka
- Abdul Latif Samian. 2000. *Perkembangan sains dan peradaban manusia*. Bangi: UKM
- Abdul latif Samian. 2009. Al-Quran dan Assunnah dalam Falsafah Sains, Dalam *wacana sejarah dan falafah sains: sains dan masyarakat*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Latif Samian. 2016. *Permasalahan Melayu*. Dlm. Wacana Institut Alam dan Tamadun Melayu di Universiti Kebangsaan Malaysia pada 18 Okt 2016.
- Ismail Al-Faruqi. 1992. *Tawhid: Its Implications For Thought And Life*. Virginia: IIIT.
- Khalijah Mohd Salleh & Mohd Yusof Hj Othman. 2009. *Sains Tauhidik Sebagai Satu Kursus STPD*. Kertas kerja dalam Seminar Pendidikan Sains Teknologi Maklumat (SteM '09). Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Mohd Asri. 2008. *Jadilah Ulul Albab, Bukan Pemilik Fikiran* *Lembab*. <http://drmaza.com/home/?p=164> [06 April 2016]
- Mohd Yusof Othman. 2014a. *Pengenalan Sains Tauhidik*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Yusof Othman. 2014b. Sains Islam: Mengimbuai Zaman Silam, Meneroka Masa Depan. Dalam *Pendidikan Sains Berteraskan Tauhid*. Bangi: Penerbitan UKM.
- Mohd Yusof Othman. 2013. *Sains dalam Maqasid al-Qur'an*. Bangi: Institut Islam Hadhari UKM.
- Mohd Yusof Othman. 2012. *Gagasan 1Malaysia: Kreativiti & Inovasi Dalam Pembinaan Peradaban*. Purrajaya: Akademi Kenegaraan BTN, Jabatan Perdana Menteri.
- Mohd Yusof Othman. 2010a. "Al-Quran dan Sains (Nuklear)". Seminar Al-Quran Peringkat Pulau Pinang 1431H/2010M, anjuran Kerajaan Negeri Pulau Pinang di Dewan Melenium, Kepala Batas, 18 Julai 2010.
- Mohd Yusof Othman. 2010b. "Etika dalam Sains: Tauhidik Berbanding Sekular". Prosiding Bengkel Pengajaran Sains Tauhidik, Kumpulan Penyelidikan Membina Graduan Penyelidikan dalam Sains dan Teknologi, Fakulti Sains dan Teknologi, Universiti Kebangsaan Malaysia, 2010.

- Mohd Yusof Othman. 2010c. "Mengapa Dunia Memerlukan Sains Tauhidik?". Prosiding Bengkel Pengajaran Sains Tauhidik, Kumpulan Penyelidikan Membina Graduan Penyelidikan dalam Sains dan Teknologi, Fakulti Sains dan Teknologi, Universiti Kebangsaan Malaysia, 2010.
- Mohd Yusof Othman. 2010d. "Pandangan masyarakat Terhadap Sains Kontemporari". Prosiding Bengkel Pengajaran Sains Tauhidik, Kumpulan Penyelidikan Membina Graduan Penyelidikan dalam Sains dan Teknologi, Fakulti Sains dan Teknologi, Universiti Kebangsaan Malaysia, 2010.
- Mohd Yusof Othman. 2009a. *Sains, Masyarakat dan Agama*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn Bhd.
- Mohd Yusof Othman. 2009b. Beberapa Kritikan Terhadap Sains Barat Moden. Dalam *Wacana Sejarah dan Falsafah Sains: Sains dan Masyarakat*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Yusof Othman. 2009c. Sains Tulen: Suatu Pendekatan Untuk Mengatasi Dualisme dalam Pendidikan Sains. Dalam *Wacana Sejarah dan Falsafah Sains: Sains dan Masyarakat*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Yusof Othman. 2009d. Isu Dalam pemikiran Sains. Dalam *Wacana Sejarah dan Falsafah Sains: Sains dan Masyarakat*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Yusof Othman. 2009e. Mengembalikan Sains Insani. Dalam *Wacana Sejarah dan Falsafah Sains: Sains dan Masyarakat*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Yusof Othman. 2009f. Sains dan Teknologi dari Perspektif Islam. Dalam *Wacana Sejarah dan Falsafah Sains: Sains dan Masyarakat*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Yusof Othman. 2009g. Etika dalam Penyelidikan Sains. Dalam *Wacana Sejarah dan Falsafah Sains: Sains dan Masyarakat*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Yusof Othman. 1998. *Isu dalam Ilmu dan Pemikiran*. Kajang, Aras Mega Sdn. Bhd.
- Nik Rosila Nik Yaacob. 2009. *Pembinaan Identiti Diri Bangsa Melayu: Dari Perspektif Pendidikan Psikososial*. Pulau Pinang: Universiti Sains Malaysia
- Shaharir Mohamad Zain. 2000. *Pengenalan Sejarah dan Falsafah Sains*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Al-Attas Syed Muhammad Naquib. 1972. *Islam dalam Sejarah dalam Kebudayaan Melayu*. Bangi: UKM
- Tajul Ariffin Noordin & Nor 'Aini Dan. 2002. *Pendidikan dan Pembangunan Manusia: Pendekatan bersepadu*. Selangor: Al-Syabab Media.
- Ungku Omar. 1958. Bahasa Melayu dalam Lapangan Kesihatan, perubatan dan Rumah sakit. *Majallah Bulanan Dewan Bahasa*, Vol. II (1958) 530-35
- Wan Mohd Aimran Wan Mohd kamil. t.th. *Beberapa Saranan Pengukuhan Bagi Kursus Stpd 2143 Pengenalan Sains Tauhidik*. Bangi: Pusat Pengajian Fizik Gunaan, Fakulti Sains danTeknologi,
- Wan Mohd Nor Wan Daud. 2005. *Falsafah dan Amalan Pendidikan Islam Syed M. Naquib Al-Attas: Satu Huraian Konsep Asli Islamisasi*. Kuala Lumpur: Penerbitan Universiti Malaya
- Zainal Kling. T.th. *Islam dan Kebudayaan Alam Melayu*. Malaysia: Universiti Malaya. <http://portal.fss.um.edu.my/portal/uploadFolder/pdf/Islam%20dan%20Kebudayaan%20Alam%20Melayul.pdf>, [19.02.2016].